

& PODIUM

Holland Festival, Amsterdam

**VIDEOMONTAGES
ALS MUZIEK-
PARTITUUR
BIJ CHRISTIAN
MARCLAY**

Was met het KunstenFestivaldeArts Brussel in mei het centrum van de internationale podiumwereld, dan is Amsterdam dat in juni. Zoals elk jaar tekent Holland Festival (1-26 juni) ook dit jaar voor een toonaangevend podiumprogramma van internationaal niveau. Naast een sterk luik muziek en een sterk luik theater is er dit jaar een focus op de kunstvorm die beide disciplines verbindt: muziektheater. In enkele multidisciplinaire projecten duikt ook de beeldende kunst op.

Julie RODEYNS

Even terug naar de biënnale van Venetië, 2010. Ergens langs het langgerekte parcours in de Arsenale nodigden welgekomen sofa's uit om

even te verwijlen bij het werk 'The Clock' van de Zwitsers-Amerikaanse kunstenaar Christian Marclay. Marclay verzamelde duizenden filmscènes waarin een indicatie wordt gegeven van de tijd, bijvoorbeeld in een dialoog of via de aanwezigheid van een klok in beeld. De kunstenaar bracht al deze fragmenten samen in een 24 uur durende montage die parallel loopt met de 'echte' tijd. Een soort audiovisuele klok dus, die uitnodigt om even stil te staan bij een concept als 'tijd'. Holland Festival toont niet 'The Clock', maar wel liefst vier andere werken van Marclay. Zijn meest recente project 'Everyday' bestaat net zoals 'The Clock' uit een collage van video-beelden. Deze film doet dienst als (visuele) muziekpartituur: vijf muzikanten, waaronder Marclay zelf als turntablist, maken vanuit de beelden muziek. De film wordt geprojecteerd, als publiek kan je dus meevolgen hoe de muzikanten vaak verrassend, spits of grappig op de beelden reageren of er soms zelfs mee in interactie gaan.

MUZIKAAL KAARTSPEL

'Everyday' is niet het eerste project waarin Marclay aan de slag gaat met een 'visuele partituur'. Al in 2003 maakte hij 'The Bell and the Glass' vanuit hetzelfde principe. Het werk neemt ons mee naar Philadelphia en twee monumenten die zich in deze stad bevinden: de historische 'Liberty Bell' die luide bij de Amerikaanse onafhankelijkheidsverklaring in 1776 en een werk van

Christian Marclay, 'Everyday', foto: Jens Christian

beeldend kunstenaar Marcel Duchamp dat zich in het Philadelphia Museum bevindt: 'La mariée mise à nu par ses célibataires, même'. Marclay vertrekt vanuit de overeenkomsten tussen beide

objecten: ze bevinden zich in dezelfde stad, zijn beide roerrijk en vertonen beide (in letterlijke zin) barsten. Twee schermen tonen zowel historische beelden (bijvoorbeeld interviewfragmenten met Duchamp) als beelden van het hedendaagse Philadelphia die opnieuw muzikanten tot interpretatie en improvisatie moeten inspireren. Net zoals voor twee andere projecten, 'Shuffle' en 'Screen play', neemt het MAZE ensemble deze rol voor zijn rekening. 'Shuffle' is een muzikaal kaartspel. 'Screen Play' (2005) combineert gevonden zwart-witbeelden met gekleurde animaties die doen denken aan muzieknotaties en inspelers op abstracte termen zoals emotie, energie, ritme, dynamiek, tempo... De twee projecten worden samen met 'The Bell and the Glass' in één avondvullend programma gebundeld.

Niet alleen Marclay, ook de beeldend kunstenaar Cindy Bernard gaat in haar werk 'The inquisitive musician' aan de slag met een muzikaal thema, weliswaar vanuit een meer sociale invalshoek. Het werk, dat getoond wordt in het Stedelijk Museum, is een adaptatie van een satire (toegekend aan Johann Kuhnau) uit de 17de eeuw, waarin geschoolde kunstenaars en autodidacten uitvechten wie de betere muzikant is. Wie verdient geld voor verleende diensten: de improviserende 'Biergeiger' die in cafés speelt of de 'Kunstpeifer' die partituren leest? Het debat blijft actueel, zeker in het Nederland van na de hakbijl.

Holland Festival nog tot 26 juni op diverse locaties in Amsterdam.
www.hollandfestival.nl

**OPEN DEUR IN
ANTWERPEN NOORD**

Onder de slogan 'OPEN NOORD' zetten diverse culturele organisaties in Antwerpen Noord op 16 juni hun deuren gastvrij open voor het publiek. De artistieke werkplaats wpZimmer serveert projecten van drie kunstenaars die werken op de grens tussen beeld en theater.

Hoe van een platte afbeelding een drie-dimensioneel beeld maken dat net 'echt' lijkt? Daar heeft de holografie iets op gevonden. De techniek, gebaseerd op een ingewikkeld procedé waarbij licht vanuit de juiste hoek gebroken wordt op een glasplaat, lag vroeger aan de basis van menige kermisattractie. De Amerikaanse choreograaf en kunstenaar Andros Zins-Browne past ze toe voor performatieve installaties die reflecteren over de dunne grens tussen afwezigheid en aanwezigheid en tussen realiteit en fictie. 'Lac of signs' is zijn nieuwe project, dat tijdens 'OPEN NOORD' in preview te zien is. De titel verwijst naar een beroemd klassiek verhalend ballet, 'Le Lac des

Cygnès'. Tegelijk bevat het ook een knipoog naar semiotiek en hoe wij betekenis creëren door tekens en tekensystemen. De hedendaagse danswereld heeft narrativiteit à la 'Het zwanemeer' afgezworen omdat zo'n werk een fictie installeert die afleedt van de realiteit van het 'hier en nu'. Zins-Browne heropent het onderzoek naar narrativiteit - waarbij hij weliswaar radicaal een eenduidige lezing afzweert. Voor 'Lac of signs' volgde hij niet het klassieke libretto, maar ging hij te rade bij de zoekmachine google en bij verschillende dansprofessionals aan wie hij vroeg om hem het verhaal van het ballet te (her)vertellen. wpZimmer toont ook werk van Karolien Soete, een beeldend kunstenaar die muurschilderingen maakt en ze tegelijk tot leven wekt in animatie-filmpjes. Karl Van Welden, die een cyclus performatieve installaties maakt rond om planetenstelsel, toont grafisch werk en videowerk dat hij maakte tijdens een residentie in Japan. (JR)

'Open Noord', zondag 16 juni op diverse locaties in Antwerpen Noord, waaronder wpZimmer, Ooststraat 30, Antwerpen, www.antwerpennoord.net, www.wpzimmer.be

**COMPAGNIE
BARBARIE
ONDERZOEKT**

Compagnie Barbarie laat in haar potten en pannen kijken. Op de nieuwe productie van dit zevenkoppige vrouwelijke theatercollectief, 'The end is dear', is het wachten tot het nieuwe seizoen. In tussentijd tonen ze in juni al de vorderingen en resultaten van hun vooronderzoek. Ze duiken in de materie van doodsgangst en sterfelijkheid aan de hand van onder andere sterfscènes uit film en geschiedenis. Ook gaan ze aan de slag rond het oeuvre van de Deense hedendaagse kunstenaar Michael Kvium. De schilderijen van Michael Kvium (*1955) tonen vaak menselijke figuren in een sombere setting die baadt in wreed fatalisme en een groteske absurditeit. "Fysiek heeft de tand des tijds en het levensleed zijn sporen nagelaten op hun broze lichamen. Hun armen zijn ellendig lang, hun borsten hangen verdacht laag, er groeien schedels uit hun hoofden en handen uit hun mond", zo ziet Compagnie Barbarie het. Gefascineerd door Kviums oeuvre willen de zeven dames een week lang onderzoeken of ze hun lichaam met behulp van materialen net zo kunnen vervormen, herkneden of beschilderen. Tot een 'levend schilderij' komen, dat is hun doel. Hun zoeken maakt

deel uit van een breder onderzoek naar angsten en obsessies rond dood en sterfelijkheid dat ze in het kader van hun nieuwe project 'The end is dear' voeren.

Dat Compagnie Barbarie tijdens de onderzoeksfase aan de slag gaat met vooral visueel materiaal mag niet verbazen. Hun theater is een theater van weinig praten en traag tonen: visuele details haken ze samen tot een verhaal. Vaak kiest het gezelschap voor banale thema's of taboes die ze vanuit een fris perspectief en met veel zin voor zelfrelativering behandelen. Hun recente project 'Happymess' (2011) herstelde het recht om ongelukkig te zijn in ere, 'Too far east is west' (2009) nam toerisme en reizen op de korrel. (JR)

Compagnie Barbarie, 'The end is dear'-onderzoek op 16 juni in Monty, Montignystraat 3, Antwerpen.
www.monty.be

& SERVICE**DAVID BOWIE
'À GOGO' IN
CINEMA ZUID**

David Bowie en Ryuichi Sakamoto in 'Merry Christmas, Mr. Lawrence'

Nog tot 11 augustus loopt 'David Bowie is' in het Londense Victoria & Albert Museum en verder staat Bowie natuurlijk ook weer volop in de belangstelling met zijn recent uitgebrachte cd 'The Next Day'. Meer dan genoeg redenen voor Cinema Zuid om enkele merkwaardige en markante films met en over David Bowie te programmeren.

De aftrap wordt gegeven met het meesterwerk van Nicolas Roeg, 'The Man Who Fell to Earth'. Het was in de periode toen kameleon Bowie zichzelf aan de wereld presenteerde als Thin White Duke dat Roeg het geniale idee had om hem te vragen voor de hoofdrol van deze bevreemdende sciencefiction-trip. Bowie schittert als buiteneerds wezen Thomas Newton die de aarde be-

allerhande uitvindingen te doen, er vervolgens patenten op te nemen en in een mum van tijd uit te groeien tot één van de rijkste industriëlen van de VS. Door zijn fysieke verschijning en het quasi non-acteren is David Bowie perfect gecest voor de rol van 'the man who fell to earth'.

In D.A. Pennabakers documentaire 'Ziggy Stardust and the Spiders from Mars' speelt Bowie gewoon zichzelf. Op 3 juli 1973 werd Ziggy Stardust als alter ego publiekelijk en totaal onverwacht begraven. Niet toevallig was die avond Pennabaker aanwezig om een kort documentair verslag te maken van de extravagante show. Ter plekke besloot de vermaarde documentairmaker (o.a. 'Monterey Pop', 'Don't Look Back...') om het hele concert in te bekijken en te larderen met opnamen van achter de schermen.

In 'Merry Christmas, Mr. Lawrence' vertolkt David Bowie Majoor Celliers, een knappe, blonde Nieuw-Zeelander, die in een Japans krijgsgevangenenkamp terechtkomt. De Japanse Kapitein Yonoi, vertolkt door Ryuichi Sakamoto, is gefascineerd door de bevreemdende uitstraling van de Majoor. Al snel mondt dit uit in een onderhuidse homo-erotische spanning. De film van grootmeester Nagisa Oshima werd verder ook bekend door

het door Sakamoto geschreven en door David Sylvian vertolkt lied 'Forbidden Colours'.

De reeks rond en over David Bowie wordt afgesloten met 'Dave', een eigenzinnige trip over een man die als detective op zoek gaat naar andere versies van zichzelf om die vervolgens te vernietigen. De hoofdrol van dit curieuze experiment wordt vertolkt door het Belgische supermodel Hannelore Knuts. De gelijkenis met de echte androgyn Bowie is verbluffend. Zelf zegt Knuts over haar bijdrage: "Ik ben een fan van Bowie en heb onmiddellijk ja gezegd. Ziggy Stardust was bijzonder inspirerend voor de rol en ik gebruikte tijdens fotoshoots vaak 'The Man Who Fell to Earth' als referentiepunt."

'Dave' maakt onderdeel uit van een 24 uur durend online muziekfilmproject van Stephen & David Dewaele, Radio Soulwax. Het resultaat is een volstrekt authentiek experimentele hommage aan David Bowie. De film wordt voorgesteld door regisseur Wim Reyaert, in aanwezigheid van Hannelore Knuts (o.v.a.)

'The Man Who Fell to Earth' op 14 juni, 'Ziggy Stardust' op 16 juni, 'Merry Christmas, Mr. Lawrence' op 21 juni en 'Dave' op 25 juni in Cinema Zuid, Lakenstraat 14, Antwerpen. Voor alle verdere info www.cinemazuid.be

**OP ZOEK NAAR OUDE NUMMERS
VAN H ART? KOOP ZE BIJ
DEMIAN****GALERIE**

@
Koninklijke
villa

CURRENTLY ON VIEW:

**Werner Watty:
still-life paintings****Susanna Briselli:
hand tinted prints****OSTEND, BELGIUM
KONINGSSTRAAT 79,
B-8400**

GALERIE@KONINKLIJKEVILLA.BE